

SÆRUTSKRIFT

Samlet saksframstilling

SAKNR	STYRE/RÅD/UTVALG:	MØTEDATO:
2/20	Formannskapet	15.01.2020
2/20	Kommunestyret	23.01.2020

Ark.: 614 S1

Lnr.: 1288/20

Arkivsaksnr.: 19/988-10

Saksbehandler: Jon Sylte

SAMLET SAKSFREMSTILLING - REVISJON AV KONSESJONSVILKÅR FOR RAUAVASSDRAGET - KOMMENTAR FRA KOMMUNEN

Vedlegg: 1. Krav fra Gudbrandsdal Sportsfiskeforening m.fl. (udatert)
2. Kommentarer fra Fylkesmannen i Innlandet 30.09.2019

Andre saksdokumenter (ikke utsendt): Brev fra NVE 26.09.2019

SAMMENDRAG:

Gudbrandsdal Sportsfiskeforening m.fl. foreninger har reist krav overfor NVE om revisjon av konsesjonsvilkår for Raua kraftverk. NVE mener kravet tilsier at det kan åpnes for såkalt vilkårsrevisjon. Samtidig mener de at det samme bør gjøres for Roppavassdraget, da konsesjonene er gitt samtidig (1973) og henger sammen. Fylkesmannen i Innlandet støtter dette, og mener også at kraftverket ved Follebu Bruk bør kalles inn til konsesjonsbehandling (her er det tidligere gitt tillatelse etter en annen paragraf i vannressurslova). Kommunen er bedt om kommentarer til dette.

Formålet med vilkårsrevisjon er å gi vilkår for kraftproduksjon mer i samsvar med dagens regelverk, bl.a. for bedre å ivareta miljøsensyn. For Rauavassdraget gjelder dette spesielt hensyn til storauren, som har nasjonal verneverdi. Kommunedirektøren støtter forslaget om vilkårsrevisjon for Raua og Roppa, og mener det er naturlig å ta opp til behandling Follebu Bruks kraftverk samtidig. Dette bl.a. fordi den samme aurestamma er avhengig av gode vandringsforhold forbi kraftverket, og av gode gyte- og oppvekstforhold i Raua.

SAKSOPPLYSNINGER:

Brev fra NVE

Kommunen har mottatt brev fra NVE datert 26.09.2019. NVE har mottatt krav om revisjon av konsesjonsvilkår for Raua kraftverk fra organisasjonene Gudbrandsdal Sportsfiskeforening, Storørret Norge, Gausdal Jeger og Fiskeforening, Lillehammer Sportsfiskeforening og FNF Oppland. Kravene er knytta til gyte- og oppvekstområder for ørret i Rauavassdraget, og gjelder følgende konsesjon:

- Tillatelse til erverv og regulering av Rauavassdraget meddelt ved Kongelig resolusjon av 09.03.1973.

NVE mener de innkomne krav har tilstrekkelig relevans for å kunne vurdere åpning av vilkårsrevisjon.

NVE skriver videre at de ikke har mottatt krav om revisjon av vilkår for reguleringene i Roppavassdraget, men mener det vil være hensiktsmessig å se på denne delen av vassdraget samtidig da konsesjonene er gitt på samme tidspunkt og henger sammen. Det gjelder følgende konsesjon:

- Tillatelse til erverv, bruksrett og regulering i Roppavassdraget meddelt ved Kongelig resolusjon av 09.03.1973.

Hovedformålet med en revisjon er å bedre miljøforholdene i tidligere regulerte vassdrag. Dette må avveies mot formålet med konsesjonen, som er kraftproduksjon.

NVE ber Gausdal kommune om en kort redegjørelse for hvorvidt vi ønsker å fremme revisjonskrav og om kommunen har krav utover det organisasjonene har fremmet. Et slikt krav kan baseres på andre allmenne interesser enn det organisasjonene har påpekt. Fristen for å sende eventuelle krav er 25. januar.

NVE opplyser at de også har mottatt krav fra de samme organisasjonene om mulig innkalling av Follebu kraftverk til konsesjonsbehandling, jf. vannressursloven § 66.

Det framgår av infoark fra NVE at hovedformålet med en vilkårsrevisjon er å bedre miljøforholdene i regulerte vassdrag. Manøvreringsreglementet kan revideres, men selve konsesjonen kan ikke revideres (f.eks. høyeste og laveste vasstand).

Krav fra Gudbrandsdal Sportsfiskeforening m.fl.

Kravet ligger som vedlegg. Her gjengis et kort sammendrag. De viser til at Gausa med sideelver og bekker er den nest største gyteelva til Norges største innsjø Mjøsa. Bestanden av utrydningstrua storaure i vassdraget er inne i en negativ utviklingstrend som følge av inngrep som har forringa gyte- og oppvekstområdene. Inngrep i forbindelse med Raua kraftverk har medført problemer for storaure da det ikke er pålagt minstevassføring, samt ved driftsstans. De ber om at det må foretas en kartlegging av alle flaskehalsar og vurderes habitatforbedring.

Fylkesmannen i Innlandet

Fylkesmannen i Innlandet kommer med kommentarer til kravet i brev den 30.09.2019. De viser til at Raua er svært viktig som gyteområde for storauren. Bestanden er lav, og

overlevelsen av rogn og aureunger er redusert som følge av perioder uten vannføring nedstrøms kraftverket. Rekrutteringsstrekningen nedenfor kraftverket tørrelgges fordi det ikke er fungerende omløp ved driftsstans, og i perioder hvor det ikke tappes vatn fra reguleringsmagasinet.

Fylkesmannen støtter det framsatte kravet om at konsesjonsvilkårene for Raua kraftverk må revideres. Det må sikres en kontinuerlig minstevassføring nedenfor Raua kraftverk, det må etableres omløpsventil som forhindrer brå vannføringsreduksjoner ved driftsstans og dagens standardvilkår for naturforvaltning må gjøres gjeldende. De krever ikke minstevassføring nedenfor kraftverket da de mener miljøgevinsten vil være begrenset i forhold til tapet i kraftproduksjon.

Roppa: Fylkesmannen støtter NVE i at det er naturlig å revidere vilkårene for Roppa samtidig med Raua. Det er ønskelig å få modernisert standardvilkårene, samt formalisert minstevassføring i Hynna mellom Hornsjøen og Ropptjern. Dette vil ikke gi produksjonstap, og Hynna er rekrutteringsområde for aure i Ropptjern. De krever ikke minstevassføring i Roppa nedenfor Ropptjern.

Follebu Bruk: Ved Follebu Bruk er det et elvekraftverk i Gausavassdraget. Kraftverket har ingen konsesjon, og følgelig ingen konsesjonsvilkår. Det er etablert ei fisketrapp. Det er en inntaksdam tvers over elva. Når vassføringa i elva er mindre enn kraftverkets slukeevne, blir elva nedenfor inntaksdammen tørrlagt. Nedvandrende fisk kan da bli stående innesperra her. Fisk kan også bli dratt med inn i kraftverket. Fylkesmannen mener kraftverket bør kalles inn til konsesjonsbehandling og få fastsatt moderne vilkår hvor kraftverket overtar ansvaret for å sikre uhindra og trygg opp og nedvandring av fisk. Det bør være krav om minstevassføring f.eks. i perioda 15.04-15.11. Follebu kraftverk og Raua kraftverk bør sees i sammenheng da forholdene ved Follebu kraftverk er viktige for vandring til og fra Raua.

Konklusjon fra fylkesmannen: NVE bør gjennomføre en revisjon av konsesjonen for regulering av Raua/Raua kraftverk og Roppareguleringa, samt kalle Follebu Bruk sitt kraftverk inn til konsesjonsbehandling.

VURDERING:

Konsesjonene for Raua og Roppa er fra 1973. Da var det lagt mye mindre vekt på miljøhensyn enn i dag. Med så gamle konsesjoner er det naturlig at vilkårene for konsesjon blir revidert. Raua er en svært viktig gyte- og oppvekstelv for gausa-auren. Dette er ei storaurestamme som har verneverdi på landsbasis. Det er vel kjent at den regnes som trua, og det har vært gjort mange tiltak opp gjennom årene for å bedre gyte- og oppvekstforholda. Det teller også i vurderinga at Gausavassdraget har fått varig vern etter at disse konsesjonene ble gitt, og det er naturlig at vilkårene for konsesjon da må moderniseres i forhold til det som er vanlig i dag for å ivareta miljøhensyn.

Både foreningene som har reist kravet og fylkesmannen har mange gode begrunnelser for at vilkårene må gjennomgås og moderniseres. Det er noe forskjellig oppfatning om hvorvidt det

er hensiktsmessig med minstevassføring i Raua nedenfor kraftverket. Administrasjonen mener dette bør vurderes som en del av helheten, for det synes viktig å sikre at vassføringa i denne elvestrekningen ikke blir borte i perioder. Det kan føre til stor dødelighet av rogn og yngel.

Vi støtter synet om at vilkårene for Roppa bør vurderes samtidig. Dette er en del av samme hovedvassdraget, har konsesjon fra samme tid, og er en del av det verna vassdraget. Særlig viktig er det å sørge for vassføring i Hynna, som er ei viktig fiskeelv og et godt rekrutteringsområde for aure.

For Follebu Bruk foreligger det ikke egen konsesjon, og heller ikke vilkår om minstevassføring. Dette er et veldig viktig område for storauren, og denne stamma er avhengig av at fisken kan vandre uhindra opp og ned. Situasjonen i dag er langt fra ideell, bl.a. ved at fisken kan bli innesperra nedenfor kraftverksinntaket. Så kravet om konsesjonsbehandling synes naturlig for å få fastsatt gode vilkår for å ivareta hensynet til storauren.

Ved inntaket til Follebu Bruk samler det seg opp store mengder stein ved flom i elva. I arbeidet med regional plan for Lågen med sideelver ble det tatt ut stein fra elva her. Det fyller seg fort opp att. Det er pekt på at dette kan være en plass der det tas ut masse når elveleiet er fylt opp att, for å redusere massetransport videre nedover elva. I forbindelse med eventuell konsesjonsbehandling bør det vurderes å sette regler for hvordan dette kan skje i framtida.

[... Sett inn saksutredningen over denne linja ↑](#)

Kommunedirektøren foreslår at det gjøres følgende

innstilling:

Kommunedirektøren foreslår at det gjøres følgende

vedtak:

1. Gausdal kommunestyre anbefaler at NVE gjennomfører revisjon av konsesjonsvilkårene for Raua kraftverk og Roppareguleringa.
2. Kommunestyret anbefaler at NVE gjennomfører konsesjonsbehandling for kraftverket til Follebu Bruk.
3. Det vises til merknadene under Vurdering for hensyn som bør ivaretas ved vilkårsrevisjon og konsesjonsbehandling.

Formannskapet behandlet saken, saksnr. 2/20 den 15.01.2020.

Behandling:

Enstemmig tiltrådt.

Vedtak/innstilling:

1. Gausdal kommunestyre anbefaler at NVE gjennomfører revisjon av konsesjonsvilkårene for Raua kraftverk og Roppareguleringa.
2. Kommunestyret anbefaler at NVE gjennomfører konsesjonsbehandling for kraftverket til Follebu Bruk.
3. Det vises til merknadene under Vurdering for hensyn som bør ivaretas ved vilkårsrevisjon og konsesjonsbehandling.

Kommunestyret behandlet saken den 23.01.2020 sak 2/20

Behandling:

Delt ut: Brev fra NVE til Follebu Bruk om mulig innkalling til møte om konsesjonsbehandling. Til sak 2/20.

Eystein Fære Forseth, Sp, satte fram forslag om å stryke punkt 2 i innstillingen.

Votering:

- Punkt 1 og 3 ble enstemmig vedtatt.
- Punkt 2 ble vedtatt strøket mot 1 stemme.

Vedtak:

1. Gausdal kommunestyre anbefaler at NVE gjennomfører revisjon av konsesjonsvilkårene for Raua kraftverk og Roppareguleringa.
2. *Strøket.*
3. Det vises til merknadene under Vurdering for hensyn som bør ivaretas ved vilkårsrevisjon og konsesjonsbehandling.

Melding sendt: